

Nr 775

Av herr **Bohman** och fru **Kristensson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 123, angående förflyttning av Svea artilleriregemente m. m.

I proposition nr 123 har framlagts förslag om förflyttning av Svea artilleriregemente (A 1) från Sundbyberg till Östgöta luftvärnsregementes (Lv 2) kasernetablisement i Linköping. Vidare har föreslagits anordnande av ett skjutfält i Älvdalen och en förflyttning av artilleriskjutskolan (Art SS) från Villingsberg till nämnda skjutfält, varigenom huvuddelen av A 1:s skarp-skjutningar skulle kunna förläggas till Villingsberg.

A 1 är för närvarande förlagt till moderna kasernbyggnader i Sundbyberg. De för A 1 på Järvafältet och i Marma disponibla artilleriskjutfälten medger inte en rationellt bedriven skjututbildning. Vid vissa tillfällen har A 1 emellertid disponerat Villingsbergs skjutfält. Frågan om en förflyttning av A 1 aktualiserades 1958, men i avvaktan på pågående utredningar om anskaffning av lämpliga övnings- och skjutfält ansågs något ställningstagande då icke böra komma i fråga.

I skrivelse den 14 januari 1961 har arméchefen till behandling upptagit bl. a. frågorna angående A 1:s framtida lokalisering och anskaffning av skjutfält för A 1. Chefen för armén understryker däri, att frågan om A 1:s flyttning är beroende av om lämpliga övnings- och skjutfält kan anskaffas för regementet och att ett skjutfält under alla omständigheter måste anskaffas för detta. Enligt chefen för armén bör A 1 förläggas centralt inom IV militärområdet, dock inte i anslutning till en ort, som måste betraktas som ett primärt anfallsmål för kärnladdningar. Varken Stockholmsområdet eller Linköping var ur dessa synpunkter lämpliga. På lång sikt var enligt arméchefen en nybyggnad av ett kasernetablisement för A 1 i närheten av Villingsbergs skjutfält den mest framsynta lösningen. Härför skulle dock krävas avsevärda investeringar. Om dessa inte bedömdes kunna göras, kunde A 1 ur militära synpunkter kvarbliva i Sundbyberg.

Arméchefen anför vidare i nämnda skrivelse, att om A 1 »av civila skäl» bedömes böra flyttas från Stockholmsområdet den enda tänkbara lösningen var en förläggning till Lv 2 i Linköping. En sådan flyttning fick dock inte ske på bekostnad av regementets utbildningsbetingelser. På grund härav förklarar sig arméchefen i nuläget beredd tillstyrka A 1:s förflyttning till Linköping endast under förutsättningen att Älvdalsfältet anskaffas och Art SS därvid förlägges till detta fält, att kompensationsmark anskaffas, därest delar av Linköpings garnisons handövningsfält avstås till Östergötlands läns landsting och Linköpings stad samt att handövningsfältet därutöver utvidgas med ca 100 ha i nära anslutning till kasernerna.

I anledning av arméchefens nyssnämnda uttalanden har departementschefen i propositionen uttalat, att A 1:s utbildningsbetingelser vid en förflyttning till Linköping icke behövde försämras. De kvalificerade skjutningarna kunde förläggas till Villingsberg, vilket innebure en avsevärd förbättring i förhållande till nuläget i fråga om A 1:s skjututbildning. Vad gällde handövningsfält för A 1 erinrade departementschefen om att vid innevarande års riksdag framförts förslag om utvidgning av Linköpings garnisons övningsfält söder om Linköping. Därjämte hade uppdragits åt försvarets fastighetsnämnd att bl. a. utreda frågan om anskaffning av mark såsom kompensation för de områden av nyssnämnda övningsfält som kunde komma att avstås till Linköpings stad och landstinget. I likhet med arméchefen förutsatte departementschefen, att viss ytterligare utvidgning av handövningsfältet erfordrades för tillgodoseende av A 1:s behov.

Förflyttningar av militära förband till nya förläggningsorter är ägnade att medföra betydande olägenheter och övergångssvårigheter. De problem av ekonomisk och psykologisk art som uppkommer för de enskilda befattningshavarna är många gånger svårlösta, och för förbandet och försvaret ger förbandsförflyttningar ofta anledning till rekryteringssvårigheter. Sådana omflyttningar bör fördenskill icke komma i fråga annat än då så befinner oundgängligen nödvändigt för vinnande av en effektiv och ändamålsenlig fredsorganisation inom försvaret. En oeftergivlig förutsättning för varje förbandsförflyttning måste jämväl vara att därigenom icke uppkommer försämrade utbildningsbetingelser.

Det är enligt vår mening tveksamt, huruvida en förflyttning av A 1 från Sundbyberg till Linköping inom den i propositionen angivna tidrymden kan genomföras utan en försämring av regementets utbildningsmöjligheter. A 1 disponerar för närvarande i Sundbyberg ett eget kasernområde om 137 ha som handövningsfält och har dessutom, tillsammans med I 1 och Ing 1, tillgång till Järvafältets 5 500 ha övningsområde. A 1 förfogar därjämte över Marma skjutfält om 1 000 ha, där bl. a. artilleriskarpskjutningar av grundläggande karaktär kan utföras. A 1 har vidare under 3—4 veckor årligen haft tillgång till Villingsbergs skjutfält om 10 500 ha för tillämpade skarpskjutningar och övningar.

I Linköping skulle regementet som ersättning för sitt nuvarande kasernområde och övriga här nämnda övningsområden få tillgång till det s. k. garnisonsområdet om 500 ha, d. v. s. endast en bråkdel av den övningsteräng som för närvarande står till förfogande. Nämnda område är dessutom avsett att disponeras av förutom A 1 både T 1 och I 4. Såsom framgår av propositionen pågår dessutom förhandlingar om avstående till Linköpings stad och Östergötlands läns landsting av vissa delar av nämnda område.

A 1 bedriver för närvarande fält- och stridsskjutningar samt sprängtjänst på Järvafältet. Garnisonsområdet i Linköping medger av säkerhetsskäl icke övningar av detta slag. Tillämpad skjututbildning på eldhandvapen skulle

alltså icke kunna äga rum på detta område. Även för enklare och grundläggande skarpskjutningar med artilleri skulle A 1 vid en förläggning till Linköping hänvisas till Villingsbergs ca 16 mil från Linköping belägna skjutfält. De utbildningsmöjligheter som vid en överflyttning till Linköping under förhandenvarande omständigheter skulle stå till A 1:s förfogande måste alltså enligt vår mening anses sämre än de nuvarande.

Såsom ovan anförts förutsätter departementschefen visserligen att ytterligare mark skall anskaffas dels såsom kompensation för försålda delar av Linköpings garnisons övningsfält och dels för viss ytterligare utvidgning av handövningsfältet. Vid vilken tidpunkt nämnda utvidgningar kan komma till stånd är emellertid oklart; förutsättningarna för en rationell utbildningsverksamhet i Linköping är alltså ännu icke klarlagda. Med hänsyn härtill bör enligt vår mening beslut för närvarande icke fattas om A 1:s förflyttning från Sundbyberg. Såsom en förutsättning för förbandsförflyttningen har angivits anordnande av skjutfältet i Älvdalen och ett överflyttande dit av Art SS. Först då detta skett och då nu pågående markförhandlingar i Linköping slutförts samt A 1:s blivande utbildningsförhållanden därstädes fullt tillfredsställande klarlagts, bör definitivt beslut i frågan fattas.

Såsom framgår av arméchefens skrivelse kan A 1 utan olägenheter tills vidare kvarbliva i Sundbyberg. Den mark på Järvafältet som enligt departementschefens mening skulle kunna friställas för civila ändamål — nämligen med undantag av A 1:s och Ing 1:s kasernområden i huvudsak all mark söder och väster om Enköpingsvägen — erfordras icke för rationellt bedriven utbildning vid A 1 och torde kunna ställas till förfogande tämligen omedelbart och oberoende av om A 1 tills vidare kvarligger. Även andra delar av Järvafältet borde — trots att fältet disponeras av förutom A 1 även I 1 och Ing 1 — kunna frigöras för bostadsbebyggelse utan men för utbildningsverksamheten. Ett beslut om A 1:s framtida förläggning kan alltså utan olägenheter tills vidare anstå i avvaktan på de undersökningar som, enligt departementschefens mening lämpligen genom försvarets fastighetsnämnds försorg, bör äga rum rörande Järvafältets framtida utnyttjande.

Med återopande av vad här anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts i propositionen under I. a) gjorda förslag i den mån detta avser förflyttning av A 1 från nuvarande förläggning i Sundbyberg till Lv 2:s anläggningar i Linköping.

Stockholm den 18 april 1961

Gösta Bohman

Astrid Kristensson